

Mạc Ngôn

Băng Tuyết Mỹ Nhân

Dịch Giả: Phạm Tú Châu

Độc giả Việt Nam đã được đọc những tác phẩm tiêu biểu của nhà văn nổi tiếng Trung Quốc Mạc Ngôn: Cao lương đỏ, Đàn hương hình, Báu vật của đời... Dường như ngược với lối viết tiểu thuyết rậm rạp chi tiết và nhiều yếu tố siêu thực, truyện ngắn này của ông giản dị, mạch lạc, "dễ" đọc hơn với số đông bạn đọc.

Sau khi chú tôi nghỉ hưu ở bệnh viện thành phố, ông về thị trấn mở phòng khám, chữa bệnh tư. Tôi thi rớt đại học, việc nông lại chẳng biết, ở nhà nhàn rỗi không có việc gì làm, tâm tính đâm ra bất ổn. Cha tôi thấy thế sốt ruột quá, đành mặt dày mày dạn van vi chú tôi, cho tôi được học việc ở phòng khám của ông.

Chú tôi vốn là thầy thuốc nông thôn kiểu "dầu cù là". Đông y, tây y, nội khoa, ngoại khoa, nhi khoa, phụ khoa, phàm người nào có bệnh tìm đến, ông đều chữa tuốt. Chữa khỏi hay không đương nhiên là chuyện khác. Sau khi cải cách mở cửa, chú tôi thi vào lớp chuyên tu của Học viện quân y tỉnh học hai năm, trở về bệnh viện thành phố mặc áo choàng trắng, đi găng tay, trở thành bác sĩ ngoại khoa mổ bụng moi ruột người. Hai năm chuyên tu ở Học viện y khoa của tỉnh làm chú tôi như hổ thêm cánh, to gan lớn mật, chỉ có bệnh người ta không dám mắc chứ không có dao nào mà chú tôi không dám mổ.

○ ○ ○

Tôi học việc với chú đã được hơn nửa năm. Công việc chính của tôi là quét nhà, đun nước, trưa đi mua ba hộp cơm, hai hộp mời chú thím và một hộp phần tôi. Vào mùa

đông, tôi còn có thêm việc nữa là nhóm lò. Lò để ở gian ngoài, có lắp mấy ống dẫn hơi vào phòng mổ bên trong cho ấm.

Hôm ấy tôi vừa nhóm lò xong thì thấy con chó mực quắp đuôi, trên lưng đầy tuyết đi qua. Nó đi rất cẩn thận như sợ đánh rơi tuyết trên lưng. Tôi vội đứng lên, lấy khăn lau cửa kính để nhìn cho rõ con chó, thì thấy một người thiếu nữ dong cao từ phía sông Mã Tang đi tới. Tôi nhận ra ngay đó là Hỉ Hỉ, một bạn học gái của tôi. Cô là con gái bà Mạnh. Nhà bà ở ngay mặt phố, mở quán lẩu đầu cá, nên người trong thị trấn gọi bà là Mạnh đầu cá, cô con gái cũng được gọi bằng Tiểu Mạnh đầu cá. Cô cao như mẹ nhưng thon thả hơn nhiều, cô có đôi môi đầy đặn, tươi rói, hơi cong cong, trông thật kiêu ngạo mà cũng thật nghịch ngợm. Tên cô là Mạnh Hỉ Hỉ.

Hồi tôi còn chơi với mấy đứa càn quấy, tôi có đến ăn lẩu đầu cá ở hàng bà Mạnh, nhưng mỗi khi tôi trông thấy Mạnh Hỉ Hỉ từ xa là lòng tôi lại đau nhói. Cô đang bị đám bạn mất dạy của tôi vây quanh, chúng động chạm chân tay vào thân hình xinh đẹp của cô mà cô chẳng hề bực tức. Sau đó tôi thường tìm cơ gây sự, đánh nhau với bọn chúng, và mặc dù chúng còn nhẹ tay nhưng đã đủ làm tôi xưng vếu mặt mũi. Một lần tôi lấy lá bạc hà che cái mũi bị sưng tím từ bờ sông đi về thì vừa hay gặp Hỉ Hỉ. Tay cô dương chiếc dù màu sáng, trên người mặc áo mỏng tang như cánh ve, bên dưới là chiếc váy da ngắn cũn, tay bôi móng đỏ chói, móng chân cũng đỏ như vậy, cổ tay đeo dây chuyền vàng, cổ chân cũng đeo dây chuyền vàng, rõ ra vẻ của loại "bán cái ấy". Cô mỉm cười hỏi tôi, hàm răng như trắng bóng hơn: - Sao bạn lại ra nông nổi này?

Tôi nhổ một bãi nước bọt xuống đất trước chân cô, quay người đi luôn. Trục giác cho tôi biết Hỉ Hỉ còn đứng đó nhìn theo nhưng tôi không ngoảnh đầu lại, tôi không hiểu vì sao nước mắt đã lưng tròng...

Lúc này tôi lại nhớ đến cha tôi. Khi ông nghe người ta bàn tán về chuyện phát tài của gia đình cô, cha tôi nói: "Phải tích đức cho cái mầm chứ! Người ta mẹ goá, con cô, mà mở được cửa hàng lớn. Các người không thích người ta phát tài, thế người ta chống gậy đi ăn mày thì các người mới hả lòng hả dạ hay sao?".

Tôi biết cha tôi nói đúng nhưng hề cứ nghĩ tới cái dáng phong lưu của Hi Hi thì trong lòng tôi lại như có lửa đốt. Tôi thường vén đuôi tự chửi rủa: "Hi Hi là vợ, là chị của mày à? Đã chẳng phải vợ, chẳng phải chị em, mày có tư cách gì để quản người ta?". Sau khi học việc với chú, tôi không nghĩ nhiều đến cô nữa. Có nghĩ đến chỉ hơi buồn chứ không còn cảm giác muốn chết như trước.

○ ○ ○

Nhìn Hi Hi từ phía sông Mã Tang thong thả bước tới thì tôi cảm thấy có chuyện lạ. Trước hết là cô xuất hiện ở chỗ không cần xuất hiện - cửa hàng lẩu cá của nhà cô cách phòng khám bệnh của chú tôi rất xa, không cần tới rửa cá ở con sông trước cửa phòng khám bệnh, hai là tôi vừa nghĩ tới Hi Hi thì cô đi tới. Tôi không thể xác định cô đi đâu. Ở đầu đường đông thị trấn mới mở một khách sạn tắm nước nóng. Người đến khám bệnh nói nơi ấy rất tập nập, nhiều đại gia các tỉnh khác đến đây thả hồn, lẽ nào Hi Hi cũng đến đây "làm ăn" với các đại gia? Tôi thấy tim đau nhói. Hi Hi đang đi đến gần hơn, tôi mong chỉ nháy mắt cô sẽ đi qua phòng khám bệnh. Tôi biết khi tôi nhìn bóng dáng cô mờ dần trong tuyết bay, tôi sẽ càng đau khổ hơn nữa, song tôi vẫn muốn cô đừng gõ cửa phòng khám rồi bước vào. Tôi đang nghĩ ngợi lung tung đến ứa nước mắt, cô đã đến trước cửa phòng khám. Một phút, hai phút rồi ba phút... Trời ơi, thế ra cô dừng lại ở trước cửa phòng khám hay sao? Nghe thấy tiếng gõ cửa khe khẽ, tôi nhảy bổ ra cửa, giật mạnh. Một luồng khí lạnh tươi mới ủa vào mang theo cả mùi nước hoa của cô - thứ nước hoa hồi còn học chung lớp, đã quen thuộc với tôi.

- Bác sĩ Quân có nhà không? - Cô gật đầu với tôi, dịu dàng hỏi.

- Không... nhưng chú tôi về ngay bây giờ.

Cô cụp ô, giẫm chân mấy cái cho tuyết rơi, cởi áo khoác da dê đắt tiền khoác vào tay rồi ôm chặt trước ngực như sợ ai lấy mất. Giọng cô khàn khàn, mặt cô trắng bệch, trán đầm mồ hôi. Tôi vội hỏi:

- Bạn ôm đấy hả?

- Không sao...

Vừa lúc ấy, chú tím tôi bước vào. Hi Hi ôm áo lông đứng lên chào. Chú tôi chỉ "hừ" một tiếng, không thèm nhìn, còn tím tôi thì nhìn cô như thể mẹ chồng xoi mồm, muốn tìm một lỗi gì đó ở con dâu. Bà mát mẻ:

- Thì ra là Mạnh tiểu thư, khách hiếm tới phòng này. Sao thế, cô đau ở đâu? Mời ngồi, mời ngồi!

Mạnh Hi Hi ngồi xuống ghế, ngượng ngịu, vẻ mặt càng khó coi hơn, trán vẫn đỏ mồ hôi. Hai mép vốn cong lên, bây giờ quặp xuống, hình thành nếp nhăn, chạy mãi xuống tới cằm.

- Đau ở đâu - chú tôi hỏi.

Hi Hi nhích ghế ngồi đối diện với chú tôi, môi run run toan nói thì cửa bỗng bị tông bật ra, một bà béo mặc áo đen lặn vào như một quả bom:

- Mẹ tôi nguy lắm... Vừa nôn vừa đau bụng, ngất đi rồi, thế mà hai ông con trai cứ mặc kệ... Mời bác sĩ...

Lúc ấy ngoài đường có tiếng đàn bà kêu: "Đau quá, chết mất thôi...", rồi thấy hai người đàn ông dùng cánh cửa cáng bệnh nhân vào. Chú tôi đưa tay nắn chỗ da bụng đã phát đen của bà ta, nói:

- Viêm ruột thừa có mủ rồi, phải mổ thôi.

- Hết bao nhiêu?

- Năm trăm!

- Xin bác sĩ chữa cho. Hai em trai tôi không trả thì tôi trả - Người đàn bà béo nói.

Lát sau trong phòng mổ có tiếng bệnh nhân kêu ré như lợn, rồi im lặng, chỉ có tiếng dao kéo va vào nhau lạnh canh. Tôi biết chú tôi đang căng thẳng thần kinh, tập trung vào ca mổ.

Ở ngoài này, mồ hôi trên trán Hỉ Hỉ chảy thành dòng, vẻ mặt tỏ ra đau đớn. Cô vẫn ngồi thẳng, chỉ có hai tay không ngừng động đậy, lúc nắm chặt vạt áo lông, lúc buông ra. Tôi quan tâm hỏi:

- Bạn đau lắm à?

Cô gạt đầu rồi lại lắc. Mắt cô đầm nước mắt khiến tôi cũng ứa lệ theo. Chợt cô run run nói:

- Nhờ bạn hé cửa... hé cửa giùm...

Tôi giật cửa, hoa tuyết ủa vào, mấy người nhà bệnh nhân viêm ruột thừa kêu ầm lên.

Sau ngày nghỉ lại, tôi bảo đúng là có số. Khi chú tôi mở cửa phòng mổ, vút chuẩn xác đôi găng tay vấy máu vào bồn nước, bảo người nhà bệnh nhân cáng bà ta về thì một người đàn ông nửa như con nhặng mất đầu xô cửa xông vào. Hai tay ông bung lấy mặt. Máu rỉ qua kẽ tay nhưng tôi cũng nhận ra là Mã Khuê, người chuyên nghiệp làm pháo hoa ở đầu trấn đằng tây.

- Xui xẻo quá, định nhân ngày tuyết rơi thử làm pháo nổ đôi, không ngờ... Bác sĩ ơi, cứu tôi với...

- Đáng đời! - Chú tôi bực mình nói - Sao nó không nổ cho đứt luôn đầu ông đi?

- Cứu tôi với... Tôi còn mẹ già tám mươi tuổi... - Mã Khuê kêu khóc.

Thím tôi dìu Mã Khuê vào phòng mổ, chú tôi cũng bỏ mặc Hi Hi ngồi đấy, không thêm gặt đầu với cô một cái. Tôi rất không bằng lòng với chú, cảm thấy ông cố tình bỏ rơi Hi Hi. Dựa vào tay ghế và kinh nghiệm, chú có thể chẩn đoán bệnh cho Hi Hi xen giữa hai ca mổ ấy.

Có lẽ Hi Hi nhận ra vẻ bất mãn của tôi nên khi tôi lấy làm tiếc nhìn cô thì cô khe khẽ lắc đầu. Trong phòng mổ lại vang lên tiếng kêu gào và tiếng quát mắng. Đã gần mười hai giờ trưa, đến giờ tôi đi mua cơm hộp, nhưng tôi không thấy đói, chỉ thấy ruột rời như canh hẹ. Tôi hỏi Hi Hi: "Tôi đi mua cơm cho bạn ăn nhé?".

Cô nhè nhẹ lắc đầu. Tôi thấy lúc này trán cô không tứa mồ hôi nữa nhưng mặt đã chuyển sang màu nghệ, môi đã tím tái, cả đôi mắt vốn long lanh của cô cũng phủ một lớp mây đen. Trong ký ức của tôi, cô luôn sống động, tươi cười hơn hờ, tiếng nói trong trẻo, tiếng cười ròn rã, còn bây giờ..., chỉ cách hôm tôi nhỏ nước bọt trước chân cô chưa tới nửa năm.

Không biết tuyết bên ngoài ngừng rơi từ lúc nào, gió cũng dịu đi. Một tia nắng ló ra khỏi đám mây đen, đám tuyết phủ đầy mặt đất phản xạ lại màu sáng trắng. Tôi bảo Hi Hi: "Tuyết ngừng rơi, nắng lên rồi kìa!".

Cô không gặt đầu mà cũng không lắc, càng không đáp lời tôi. Bỗng dưng tôi phát hiện, chỉ trong giây phút thôi, mặt cô trắng bệch ra như sáp. Mi mắt cũng sụp xuống, lông mi dài dường như chạm cả vào da dưới mắt. Tôi giật nảy người, lớn tiếng gọi tên cô: "Hi Hi!".

Cô không có phản ứng gì, tôi chồm tới lay vai cô. Dường như cô thở hắt ra, đầu bỗng ngật sang một bên.

- Chú ơi! - Tôi đập cửa phòng mổ - Chú ơi!

- Làm gì mà kêu toáng lên thế?

- Hình như Mạnh Hi Hi chết... chết rồi!

Chú tôi nhanh nhẹn không ngờ, nhào ra. Chú tiêm thuốc trợ tim, chú nắm tay lại ấn mạnh xuống vùng tim, chút giật bóng đèn đi, lấy đầu dây điện gi vào vùng tim của Hi Hi rồi mặt đầy mồ hôi, chú thất vọng đứng lên.

Đồng tử của Hi Hi đã giãn.

Thím tôi hấp tấp nói:

- Mình chẳng có trách nhiệm gì cả!

Chú tôi lườm thím một cái, nói:

- Thôi cảm mẹ mồm đi!